

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas II. An sit aliquod subjectum cum originali capax hic & nunc
nonnisi venialîs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

riores suppositiones non placeant ad defendendum possibilem esse creaturam, quæ possit peccare mortaliter, & non venialiter, pone ergo hanc suppositionem. Non videtur repugnare creatura ita perfecta intra gradum intellectuales, ut nunquam possit exercere imperfectas advertentias, & imperfectum voluntarium, certè talis creatura non posset peccare, venialitate ortà ex defectu plenæ advertentiæ: nam & peccaret ex defectu plenæ advertentiæ, ut supponitur, & non peccaret ex defectu plenæ advertentiæ: quia ex dignitate suæ speciei intellectualis non posset unquam habere imperfectas advertentias: esset quidem in hac creatura locus cogitationibus bonæ fortunæ, sed suppositis illis cogitationibus, jam non esset in illa locus imperfectæ advertentiæ: quid enim implicantiæ in tam perfecta creatura?

PROBAT 3. Ovideo. Dantur in Deo ita perfectæ cogitationes, ad quarum perfectionem non attingit Angelus, & ita perfectæ in Angelo, ut ad earum perfectionem non possit eniti homo, & inter homines doctos, ita perfectæ apprehensiones, quarum rudes non sint capaces. Ergo etiam inter ipsas creaturas, potest dari ita perfectæ, ut non nisi plenè advertat, quod aliæ creaturæ non habent; hæc autem, qui peccabit venialitate ortà ex defectu advertentiæ? Quamvis autem qui potest majus, potest & minus; id tamen hoc non nisi sensu verum est, quando illud minus est ejusdem generis cum majori, vel quando majus necessario continere debet minus, hocque inductio ostendit. Jam autem non est necesse, ut perfecta deliberatio contineat imperfectam.

OBJICI 1. Arriaga. Ut illa creatura censetur posse odio habere Deum, debet posse aliud bonum amare, cui Deum quodammodo contrariū apprehendat. Jam autem in amore illius boni posset peccare mortaliter vel venialiter: nam immediatè ad odium Dei, qui est summum ac infinitum bonum, non posset determinari.

RESPONDETUR. Non implicare, ut immediatè profiliatur ad odium Dei sub aliqua ratione mali representati, quantumvis non cogitur tunc de amore alius boni formali & directo, præcipuè cum Deus, quamvis sit summum & infinitum bonum, non semper tamen ut tale, representatur. Deinde argumentum hoc, non urget intentū: quia quamvis possit illi creaturæ representari aliquod bonum retrahens ab amore Dei, & ad se alliciens; sed nego implicare creaturam, quæ si allicienda sit, nō possit allici, nisi cum plena advertentia adeoq; sit allicienda non nisi cum advertentia inducente peccatum mortale.

OBJICI 2. idem. Videtur ex terminis notum, quod qui potest peccare mortaliter, possit & venialiter: nam ea natura quæ non terretur gravi malitiā, quo minus amplectatur objectum, multo minus terretur minori.

RESPONDETUR. Negando Assumptum. Concedo quæ, quod ea natura, quæ non deterretur culpā gravi, non sit deterrenda culpā levi; si aliunde non sit impedita, ne committat culpam levem: impeditur autem prædicta creatura à culpa levi, quia non potest advertere advertentiā excusante à mortali, in qua suppositione loquimur.

OBJICI potest 3. Si possibilis esset creatura impeccabilis venialiter, vel esset impeccabilis venialiter, non nisi excludendo venialitatem ortam ex indeliberatione; vel esset impeccabilis venialitate etiam ex objecto. v.g. quod non posset unquam mentiri jocosè; vel impeccabilis venialiter ratione materiæ, neutrum dici potest. Non primum: quia non esset major ratio, cur non possit peccare indeliberatè, & tamen possit mendacio jocosè peccare. Non etiam secundum: quia videtur arbitraria possibilitas talis creaturæ, quæ sit determinata vel non furari, vel furari non nisi magnum: præcipuè verò, quia furtum majus, est furtum tot & tot minorum.

RESPONDETUR. Conclusio procedit de sola venialitate ortà ex indeliberatione. An autem possibilis sit creatura impeccabilis etiam aliis venialitatibus, de hoc non loquitur Conclusio; posset tamen admitti talis creaturæ possibilitas: non repugnat enim fortassis creatura, quæ indecens arbitretur furari parum, non verò furari multum; & quamvis illud multum non sit nisi paucorum obolorū repetita repetitio, quia tamè collectio illorum obolorum habet formalitatem notabilis, posset fortassis esse determinata creatura non nisi ad notabile, & licet furtū oboli, & determinatio ad illum furandum, non sit nisi venialis, cum tamen determinatio ad furandum multum, non sit composita ex pluribus venialitatibus, posset esse mortalis illa determinatio, utpote respiciens collectionem notabilem, adeoque habentem jam diversam moralitatem; unde illud furtum magnum, physicè quidem esset collectio minorum furtorum, sed moraliter esset non nisi magnum furtum.

DIFFICULTAS II.

An sit aliquod subjectum cum Originali culpâ hic & nunc, non nisi venialis?

S. Thomas hic q. 99. a. 6. dicit impossibile, quod peccatū veniale sit in aliquo cum originali peccato absq; mortali. Oppositum sentit Alvarez hic disp. 191. qui salvā pace & reverentiā debitā tanto Doctori, oppositum probabile reputat, consentiente Bannez 2dā 2dæ q. 10. a. 1. dub. 2. Idem docet, Canus & alii Thomistæ, qui dicunt hanc sententiam esse creditū difficilem, quibus accedunt noster Suar. & Vasq.

DICENDUM est. *Subjectum peccati venialis potest esse etiam is qui non nisi originale habet.*

PROBARI solet 1. Quia si non posset aliquis

(H) 3 habens

habens originale prius committere veniale quam mortale, id ex eo esset: quia, ut urget S. Thomas, Homo, in primo instanti usus rationis, est obligatus sub mortali convertere se ad Deum, tanquam ultimum finem, quæ conversio si ponatur, auferet originale, si non ponatur, peccabitur mortaliter.

RESPONDERI potest, quod id non probet intentum. Tum quia. Non constat de hoc præcepto, & antequam de illo in schola discatur, ordinariè ignoratur, nec colligitur illius obligatio aut ex scriptura. Ex qua enim? aut ex natura rei: quia sicut non ex natura rei habet hoc homo, ut habeat originale, ita nec ex natura rei ad illud auferendum obligabitur: imò nec obligatur ex suppositione originalis: quia cum primum advertit aliquis se habere mortale actuale, non tenetur de illo conteri; & tamen major est obligatio ad dolendum de actuali, quam de originali: quia magis est voluntarium. estque hæc obligatio tunc non nisi, quando instat necessitas justificandi se, & aliud medium non superest ad justificationem obtinendam, non urget autem necessitas ad se justificandum primo instanti: & exstat quidem præceptum de dilectione Dei sed de implenda illius obligatione in primo statim instanti non constat. Tum quia. Quis unquam advertit ad primum instans usus rationis. Unde ad suavitatem Legis divinæ spectat non obligare tam arctè. Tum quia. Non ita opposita sententia est vera, quin etiam nostra sit probabilis. Ergo accommodans se tali opinioni, non peccaret mortaliter.

PROBARI solet 2. Eversione alius fundamenti oppositæ sententiæ: quia si non posset cum originali primo conjungi veniale, id ex eo esset: quia si talis moreretur, neque iret ad infernum: nam ille debetur non nisi actuali mortali; neque ad limbum: quia hic punit solum originale, & actualia merentur ignem, qui illic non est; non etiam iret ad Purgatorium: quia hoc iustificatis debetur.

RESPONDERI potest, rationem non convincere: quia diceret aliquis cum Suar. & Vasq. spectare ad divinam providentiam non permittere, ut aliquis in tali statu decedat, dicitque Sanch. noster, Deum præscium, nullum ita affectum, decessurum esse, non statuisse illis certum locum. Quod si quæras, quid foret, si decederet? Jam hoc erit futurum conditionatum, & ad quod a nobis responderi non potest, nisi divinando, cum de hoc nihil tractet scriptura, nec Patres. Petavius diceret, puniendum igne, sicut tenet puniri & ipsos infantes decedentes sine baptismo.

PROBATUR 3. Ante perfectum usum rationis, vel datur imperfectus usus rationis, vel non datur. Si non datur, contra erit: quia experimur in pueris quod scilicet imperfectius, postea perfectius utantur ratione. Deinde, quæ ratio physica suadet in infantibus non dari usum ra-

tionis, rejiciendo id, in materialium dispositionum defectum, abundantiam humorum, & spirituum. Eadem ratio suadet prius esse imperfectum usum: defectus enim illi & excessus admittunt successionem. Quod si detur usus imperfectus rationis ante perfectum. Ergo poterit dari usus sufficiens ad veniale. Ergo antequam veniatur ad illud instans perfecti usus rationis, poterit peccari venialiter.

Neque valet, si dicas ex Vasq. Plus requiritur ad discernendam malitiam venialis, quam mortalis, consequenter hominem, ante primum instans perfecti usus rationis, non peccaturum venialiter; non inquam valet si id dicas, quia quamvis non sit peccaturus titulo perfectæ cognitionis habitæ de veniali, prout contra distincto à mortali, Cur tamē non peccabit titulo imperfectæ ad malitiam advertentiæ, & titulo imperfecti liberi, ad eum modum, quo semel ebrii non perfectè discernunt malitias, peccare tamen possunt venialiter.

Quæ in contra objici possent, soluta manent in refutatione fundamentorum oppositorum posita in probationibus Conclusionis.

DIFFICULTAS III.

Possibilisne Creatura Rationalis naturæ impeccabilis?

NEgant plurimi. Suar. Lib. 3. de Ang. cap. 7. & Lib. 7. cap. 3. Vasq. l. p. d. 231. cap. 3. Molina Valent. Arubal. Salaz. Granado. Turrianus. Tann. Raynaudus. Albertin. Quiros d. l. 2. n. 180. & alii apud Ripalda d. 23. n. 31. Affirmat Ripalda cit. n. 45. Arriaga l. p. d. 5. n. 20. Becanus l. p. cap. 9. de Visione. q. 3. n. 4. favet Henze. Et ex antiquis Occam. Gabriel. Major.

Expendendæ sunt implicantie.

I. IMPLICANTIA est, ab Auctoritate Sacra, tribuente soli Deo immortalitatem, indefectibilitatem, & similia, quæ Patres accipiunt pro impeccabilitate & indefectibilitate etiam mortali.

Ad has & alias Auctoritates explicandas hæc adhiberi possent. *Primo*, Agere S. scripturam de Creaturis, quæ de facto existunt, non de creaturis possibilibus. Et sicut illi qui tenent, quod possit creatura permanens creari ab æterno, licet ex existentia æterna Filii Dei arguant Patres ejus Divinitatem, defendunt se per hoc, quod egerint Patres de creaturis quæ de facto existunt; ita & in presenti. *Secundo*, Adhiberi hoc potest, quod Patres & Scriptura agant, de immutabilitate à se, quæ soli Deo competit. Innuit hoc Ambros. tomo 3. supra l. ad Tim. 1. Quisquis immortalis est, non à se hoc habet, sed à Deo. *Tertio*, Adhiberi potest, agere Patres de mutabilitate, quæ sit, à non esse ad esse, quæ certè omni creaturæ convenit, verificaturque; etiam de creatura impeccabili, quæ transit à non esse